

Åre Risk Event 2016

Lina Bellman

Olov Hemmingsson

Karin Jarnkvist

Försäkringsbranschen & klimatförändring

Kort och långsiktiga konsekvenser av bostadsägares riskuppfattningar, betalningsförmåga och riskbeteende för försäkringsbranschen

Finansierat av Länsförsäkringsbolagens forskningsfond

Forskargrupp

Centrum för ekonomiska relationer (CER)

- Lina Bellman
- Peter Öhman

Forum för genusvetenskap (FGV)

- Katarina Giritli Nygren
- Karin Jarnkvist

Risk and Crisis Research Center (RCR)

- Sara Ekholm
- Olov Hemmingsson
- Linda Kvarnlöf
- Minna Lundgren
- Anna Olofsson (projektledare)

Studentmedverkande

- Caroline Andersson
- Sophie Kolmodin

Projektets övergripande syfte

Öka kunskapen om hur bostadsägares riskuppfattningar, riskbeteenden och betalningsvilja/förmåga i relation till förväntade klimatförändringar kan påverka försäkringsbranschen.

Homeowners attitudes and behaviour related to climate change adaptation and insurance

Delstudiens syfte

Analysera bostadsägares uppfattningar och beteenden relaterade till klimatrisker.

Enkätstudien

- 3000 enkäter
 - Obundet slumpmässigt urval
 - SCB
 - Registervariabler
- 30 % svarsfrekvens (890 returnerade svar av 3000 utskick)
 - Viktning

Småhusägare

- 44% angett att de bor i egenägd villa/småhus
- Könsidentitet: 44 % kvinnor och 55 % män
- 93 % är födda i Sverige
- Ålder (median): 49 år
- Årsinkomst (median): 298 tsek

Hur mycket oroar du dig för ...

	Mycket låg grad	Ganska låg grad	Varken eller	Ganska hög grad	Mycket hög grad
Översvämning	41,9%	32,6%	18,8%	5,3%	1,3%
Storm	25,9%	37,0%	24,6%	11,1%	1,3%
Arbetslöshet	43,0%	25,7%	15,2%	13,1%	2,9%
Våld eller aggression	23,7%	33,2%	21,4%	15,3%	6,3%
Krig/terrorism	13,6%	30,4%	21,9%	26,4%	7,7%

42% av villaägarna tror att klimatförändringen påverkar dem redan nu.

Känner du oro över att klimatförändringen kommer att påverka...

	Ingen oro alls	Ganska liten oro	Varken eller	Ganska stor oro	Mycket stor oro
ditt boende?	17,7%	27,1%	36,2%	14,6%	4,4%
dig personligen?	13,6%	25,5%	28,8%	25,8%	6,3%
nästa generations boende?	8,4%	15,9%	22,8%	37,6%	15,3%
nästa generation?	5,7%	11,2%	13,1%	42,5%	27,5%

Hur ställer du dig till följande samhällseliga åtgärder för att hantera effekterna av klimatförändringen generellt:

	Mycket negativ	Ganska negativ	Varken eller	Ganska positiv	Mycket positiv
Staten ger bidrag / sänker skatter	3,0%	3,0%	12,3%	29,5%	52,2%
Staten ger information, individ	1,6%	2,7%	18,1%	34,0%	43,6%
Kommunerna ger information, individ	1,9%	2,8%	16,8%	37,2%	41,3%
Kommunerna ger bidrag	3,8%	2,7%	17,3%	34,3%	41,8%
Försäkringsbolagen ger information	1,3%	3,0%	26,4%	36,4%	32,9%
Staten höjer skatten	8,5%	17,0%	22,2%	28,8%	23,6%
Försäkringsbolagen prissättning individ	5,9%	11,9%	24,3%	53,0%	19,9%
Kommunerna höjer avgifter	11,3%	17,3%	23,6%	28,8%	19,0%
Försäkringsbolagen prissättning samtliga kunder	9,4%	28,3%	37,7%	16,2%	8,4%

I vilken grad har följande aktörer ansvar att bistå om en klimatrelaterad kris drabbar din bostad?

	Mycket låg grad	Ganska låg grad	Varken eller	Ganska hög grad	Mycket hög grad
Jag själv	8,9%	8,6%	17,5%	29,2%	35,8%
Statliga organ/myndigheter	2,5%	5,5%	13,5%	33,9%	47,2%
Min hemkommun	1,6%	2,7%	9,2%	39,0%	47,4%
Mitt försäkringsbolag	2,2%	1,4%	7,1%	19,3%	60,0%

Har du ett försäkringsskydd idag som skulle täcka eventuella kostnader vid en klimatrelaterad kris (t.ex. översvämning, ras, erosion)?

Nej, inte alls	Nej, knappast	Varken eller	Ja, kanske	Ja, absolut	Vet ej
12,1%	11,3%	6,5%	15,4%	5,4%	49,3%

Föreställ dig att det finns en försäkring mot klimatrelaterade skador.

- Skulle du vara intresserad av att teckna en sådan försäkring?

Nej, inte alls	Nej, knappast	Varken eller	Ja, kanske	Ja, absolut
6,5%	19,7%	23,2%	45,3%	5,4%

... även om den kostar mer än andra försäkringar?

Nej, inte alls	Nej, knappast	Varken eller	Ja, kanske	Ja, absolut
12,4%	25,9%	24,3%	35,8%	1,6%

Förebyggande av skador

- 60% är positiva till att köpa sandsäckar
- 70 % är positiva till att köpa nytt motståndskraftigt golv
- 60% är positiva till att flytta en exklusiv sportutrustning till ett högre våningsplan
- 50 % är positiva till att flytta proppskåp till ett högre våningsplan
- Kvinnor mer positiva än män till att förebygga skador

Tänkbara analyser

- **Tobit-regression**
 - Kontinuerlig beroende variabel (betalningsvilja, kr)
 - Censurerad?
- **Icke-parametriska tester**
 - Ex. Kruskal-Wallis, Mann-Whitney U
- **Binär logistisk regression**
 - Dikotomisering
- **Multinomial logistisk regression**
 - Problem: relevanta variabler ej kategoriska
 - Referenskategori?

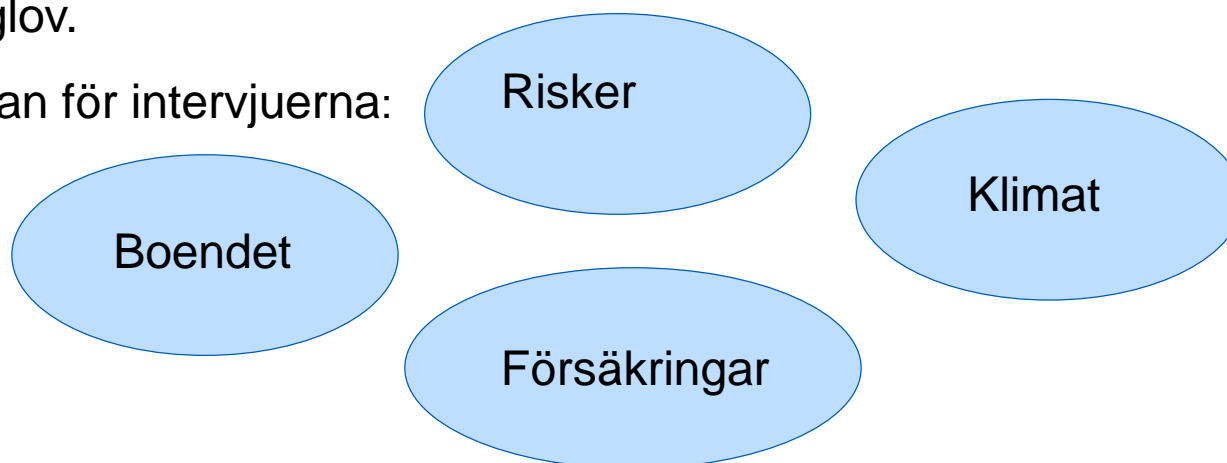
Narratives of climate risks in relation to housing

Syfte med delstudien

Få fördjupad kunskap om bostadsägares riskuppfattningar, riskbeteenden och betalningsvilja/förmåga i relation till förväntade klimatförändringar.

Metod

- Narrativa intervjuer i hemmen med 45 intervjupersoner i 34 hushåll. 27 män och 16 kvinnor.
- En tredjedel bor i nybyggda hus.
- Såväl riskutsatta som mindre riskutsatta områden.
- Göteborg, Malmö, Sundsvall, Kramfors, Sollefteå och Åre.
- Urval genom personliga kontakter och kommunernas beviljande av bygglov.
- Teman för intervjuerna:

Preliminära resultat

- Människor som utsatts för klimatrelaterade skador (vattenskador, ras) har ökat försäkringsskydd.
- Personer med hög inkomst och hög utbildning betalar gärna för ökat skydd.
- Personer med låg utbildning och hantverksskicklighet förebygger skador på egen hand och ser det som hedersamt att inte använda försäkringen.
- Personer på landsbygd/glesbygd känner sig trygga med att få hjälp av grannar vid eventuella skador.
- Personer med hög utbildning talar mer om klimatrisker än andra och betonar individens ansvar.
- Unga mer klimatmedvetna än äldre.

Berättelser om risk och trygghet

- Överlevnadsexperterna: "Jag överlever alltid"
- De kapitalstarka: "Pengar ger trygghet"
- De högutbildade: "Kunskap ger trygghet"
- Fjällmänniskorna: "Skidåkningen är hotad"
- Landsbygdsvurmarna: "Landsbygden ger mig trygghet"
- De familjecentrerade: "Bara familjen har det bra"
- De med svag hälsa: "Jag orkar inte oroa mig"

Överlevnadsexperterna ”Jag överlever alltid”

Frans 45, Martin 46, Mårten 49, André 56, Conny 53

Risker:

”Jag skyddar mig, men är inte orolig för att något ska hända.” (Mårten, 49)

”Man måste lösa allt själv.” (Martin, 46)

Klimat:

”Det är inte mycket man tänker på. Vi källsorterar ju.” (Frans, 45)

”Tillfredsställande att vara självförsörjande på el.” (Mårten, 49)

Försäkringar:

”Det kostar så mycket om det händer något. Ekonomisk trygghet.”
(André, 56)

De kapitalstarka "Pengar ger trygghet"

Sune 75, Gerth 69, Lars 67, Cilla 64, Frippe 37

Risker:

Naturhändelser och risker: "Vi som bor här nere [på stranden] pratar om det, det gör vi alltid. Men inte som att vi ser det som någon fara, utan det är "hur har det här hänt" så." (Lars, 67)

Klimat:

"Det sker väl en viss klimatförändring, men inte här. Media överdriver. Jag följer de stora pojkarnas resonemang om klimatet." (Sune, 75)

Försäkringar:

"Försäkringspremien är inte vårt bekymmer. Det är skyddet som är i fokus. Vi har bra marginaler, väldigt bra marginaler!" (Frippe, 37)

Tack för att du lyssnade!

Olof.hemmingsson@miun.se

Lina.bellman@miun.se

Karin.jarnkvist@miun.se

Fjällmänniskorna "Skidåkningen är hotad"

Anders 46, Erik 49

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

Risker:

"om man tittar på huset i sig så snölass och tyngd och sånt det är någonting vi oftast utsätts för ganska mycket." (Anders, 46)

"det är ingen risk eller hot men det kan jag fundera om. Exploateringen av området i sig. ... Hur påverkar det mitt boende eller min upplevelse av boendet snarare." (Erik, 49)

Klimat:

"Klimatet är en viktig del av det vardagliga livet" (Anders, 46)

"...och hur påverkar det oss i framtiden och kommer det förändra våra årstider med snö och sommar och så där. Och vilken konsekvens får det i vardagen för mig också i slutändan. Både det vardagliga livet och på fritiden. Går det att åka skidor eller så där?" (Erik, 49)

Försäkringar:

"Jag har köpt mig en lösning". (Anders, 46)

De högutbildade "Kunskap ger trygghet"

Elsa 32, Micke 35, Magnus 49, Lars 57, Rolf 70+, Carina 55 och Max

Mittuniversitetet
MID SWEDEN UNIVERSITY

40

Risker:

"Vi föll för det som är beprövat" (Rolf, 70+)

Klimat:

"Vi har ett ansvar att lämna över till nästkommande generation" (Lars, 57)

Försäkringar:

"Det är tråkigt med försäkringar men man vill känna sig trygg."